

МОСКОВІЯ (ПРЕСТОЛ БРЕЖНІ) і занепад паразитарної імперії

Найбільша за територією країна світу все більше й більше вражає людство своїм глупством, дурістю і тваринністю. Бо ж вся вона у вигляді агресивної імперії зорієнтована на знищення нас, українців. Тобто, вона відверто збирається знищити країну-житницю, яка забезпечує багато мільйонів людей на планеті і зерном для виробництва хліба, і медом, і олією... А сама у цей же час існує переважно завдяки своєму паразитуванню на надрах цієї планети.

Та кому потрібний паразит світового масштабу? Яка з нього користь для інших? Хіба що – правителям окремих диктаторських режимів, які теж ненавидять творчість і творців, а звикли до того, аби командувати, диктувати свої умови, руйнувати і знищувати, а заради цього всього – обдурювати інших, а себе вважати розумними й сильними; та навіть більше того – найрозумнішими і найсильнішими в цілому світі!.. І ось той факт, що ця паразитарна імперія є найбільшою за територією країною світу, реально допомагає зараз її правителям у поглинанні себе дурістю і глупством, виштовхуючи їх в результаті з цивілізації мислячого людства у таке собі нище суспільство хижих зграй двоногих і пихатих тварин.

Тож годі дивуватися в такому разі тому, що відбувається поступове відторгнення цієї паразитарної імперії від людської спільноти, коли цивілізація все більше впевнюється в дикунстві і варварстві режиму російського фашизму.

На 3-6-й сторінках цього березневого здвоєного випуску нашої газети ми якраз і намагалися продемонструвати (орієнтуючись при цьому на авторитетні ЗМІ та на думки авторитетних мислителів) поступовий процес занепаду паразитарної російської імперії. Зокрема, – в матеріалі «Уявіть світ без росії» — це формула порятунку України і світу — філософ Вахтанг Кебуладзе». А в ньому цей український філософ, публіцист і перекладач звертає увагу, наприклад, на такий момент розвитку нашої держави: України:

«...Ми не зможемо вижити без армії, але військові так само не виживуть без нас. Якщо у нас не буде потужної сильної армії, яка захищатиме нас від російського зла, то вони нас просто знищать або перетворять на рабів. Але армія не втримається без підтримки громадянського суспільства. Так, держава має усім забезпечувати наших військових, але має бути шалена підтримка від суспільства – моральна, фінансова, психологічна, будь-яка. Вони мають кожної миті відчувати, що вони роблять велику шляхетну справу, яка конче потрібна українському суспільству і, зрештою, усій нашій цивілізації. Тому ця солідарність – вона вкрай важлива. Для того, щоб у нас виникла справжня політична нація, яка сформує вільну й незалежну суверенну успішну державу, нам потрібен не лише горизонтальний вимір довіри, нам потрібен вертикальний вимір довіри. Тобто нам потрібна довіра до політичних інституцій: довіра до влади, довіра до суду, до правоохоронних органів. Це дуже складно під час війни, коли вибудовується жорстка вертикаль і ми розуміємо, що маємо відмовитися від якихось наших прав і свобод. Але в жодному разі не можна створювати умови, які унеможливають в майбутньому формування цієї солідарності і горизонтального та вертикального виміру довіри...»

Тобто, аби завершити битву проти цієї паразитарної імперії і домогтися її остаточного розпаду, ми маємо також сконцентрувати наші зусилля й на тому, аби об'єднати все українське суспільство з метою діяти проти нашого лютого ворога впевнено і ефективно. Чим раніше відбудеться це об'єднання-згуртування (а воно вже фактично є за висновками останніх соціологічних досліджень), тим ближчою і з меншими втратами буде наша ПЕРЕМОГА.

Про Миколу КОРОБКА знову і знову...

Майстер правозахисту

ВСЬОГО ЖИВОГО

Ось-ось мине вже третій рік, як не стало Миколи Івановича Коробка, народного депутата України першого скликання і керівника нашої організації: 30 березня 2021-го...

Та він – з нами. І в справах, які він започаткував, і в спогадах про нього і про його діяльність. А ще – через те, що всією своєю поведінкою Микола Іванович демонстрував, як має жити людина-правдошукач, із вірою в серці, що живе по любові, а не за розрахунком. Тому й не дивно, що значна частина тих, що спочатку йшли за ним як за лідером, з часом десь ділися-повідставали.

Бо спочатку переконалися, що він не був прикладом для пристосуванців, основою життя яких були пошуки матеріальної і статусної вигоди. Зрозуміли, що їхнє начебто найголовніше правило в житті («Риба ищет, где глубже, а человек – где лучше») – це зовсім не про нього. Розбіглися-розсипалися навсідч і ті, які підтримали організаторів рейдерських атак проти нашої організації (найбільш активними були ті напади в 2008-2009-му). А він все витримував і не покладав рук (насамперед – у здійсненні правозахисної діяльності). І тут він був справді Майстром своєї справи (так, з великої літери!). Тут у нього були свої правила-пріоритети: «З повагою треба ставитися до кожної травинки» і «Ніколи не чіпай маленьких!». Але при цьому тим із числа зустрічних, яких знав уже як негідників, він ніколи не подавав своєї руки. У нього завжди на першому місці була сила права, а право сили – десь аж на останньому (і це – при тому, що був фізично дуже сильною і ви тривалою людиною).

І мабуть справді так відбувається у світі: люди, які прийшли в життя й у подальшому виховувалися з високими духовними якостями, мають постійно долати й долати численні перешкоди на своєму життєвому шляху. Але при цьому у нього ще було одне правило: «Українці ніколи не здаються!». І нині, в ці лихі часи повномасштабного вторгнення російських покидьків на українську землю, на цьому правилі тримається в жорстокій битві вся Україна. А значить і вся Європа, і весь світ будуть врятовані.

В матеріалах, які ми пропонуємо вам, наші шановні читачі, на другій сторінці цього здвоєного березневого випуску нашої газети, ви знову можете відчутти (або згадати), яким був Микола Коробко у своїй правозахисній діяльності, на що орієнтувався і які питання у цій сфері діяльності людини його цікавили.

На світлині: Микола КОРОБКО під час чергового походу зі своїми правозахисниками-друзями на заповідну територію «Балка Північна Червона».

Фото Сергія ДАШКОВСЬКОГО

Про Миколу КОРОБКА знову і знову...

30 березня минає три роки відтоді, як Микола Іванович пішов від нас... Кожній людині Бог посилав певні таланти, і вони тим чи іншим чином розкриваються протягом життя... Миколі Івановичу Бог послав талант справжнього борця за утвердження вищості прав людини в Україні над правом сили і талантом захисника ідеалів українства. Він виявився і в його депутатській діяльності, і на ниві провідного діяча в українському громадянському суспільстві. Але

Верховної Ради Української РСР дванадцятого скликання від 8 червня 1990 року.

Ось цитата з нього:
«**Головуючий:** «Слово надається Ігорю Рафаїловичу Юхновському, керівнику Львівського відділення Інституту теоретичної фізики АН УРСР (Червоноармійський виборчий округ, Львівська область). Шановні товариші депутати! Блок демократичних сил, який прагне, щоб кожний працюючий зараз пра-

буде організувати свою роботу конструктивна опозиція. Опозиція створюється не для того, щоб спостерігати, як тяжко живеться керівництву Верховної Ради і Уряду республіки в нових умовах вільного ринку...». І це - дуже був важливий момент, бо вільний ринок - це основа шляху у вільну Європу: в ЄС. За такі рішення і за такий підхід до їх вирішення виступав і Микола Коробко

Та ще набагато важливіше на-

АКТИВНИЙ ДІЯЧ І В «НАРОДНІЙ РАДІ» ПАРЛАМЕНТУ, І В ГУЩІ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

для початку нагадаємо всім нашим читачам, хто він, звідки і який життєвий шлях пройшов.

Наведемо для цього з книги «Верховна Рада України дванадцятого скликання 1990-1994 роки» (м. Київ, видавництво «КІИ» - 1998 рік, стр. 242) частину біографічної довідки про нашого народного депутата:

«Коробко Микола Іванович, Тернівський виб. окр. №93, Дніпропетровська обл. Народився 17.01.1937 в родині робітників... 1954 - студент Дніпропетровського державного університету; 1959 - інж.-петрограф, ст.інж. геол.-розвід. партії Криворізького геол. тресту; 1968- аспірант Дніпропетровської групи від. інституту мінеральних ресурсів; 1971 - викладач Криворізького гірн. технікуму; 1974 - ст. майстер-геолог з усереднення руд Першотравневого ПГЗК; 1975 - ст. геолог Першотравневого рудоуправління; 1973- ст. геолог, в.о. головного геолога Північно-Криворізького геол.-розвід. експедиції ГРПупр. «Укрчорметгеологія»; 1985- ст. інж. наук, співробітник Криворізького НГРП; депутат районної ради, чл. міської організації товариства української мови, член НРУ, гол. Української екологічної асоціації «Зелений світ», заст. голови Дем. об'єднання «Україна».

Висунутий кандидатом у народні депутати зборами виборців кварталу №17 Тернівського р-ну м. Кривого Рогу.

04.03.1990 - народний депутат Української РСР (1-тур - 52,72%, 3 претенденти).

Секретар, член Комісії ВР України з питань екології та раціонального природокористування. Вхідив до Народної Ради, член фракції НРУ...»

В кінці 80-х років, коли Микола Коробко переміг на виборах у Верховну Раду України, в країні склалась дуже своєрідна суспільно-політична ситуація. Бо в цілому влада в СРСР тих часів поступово втрачала свою монолітність. І були великі очікування щодо трансформації суспільства. Тому вимоги до обраних народних депутатів були великі. В архіві Миколи Івановича ми знайшли протокол першої сесії

цього найефективніше і найбільш організовано, вважає необхідним утворення парламентської опозиції під назвою «Народна Рада»...

Центральним у програмі опозиції є три основні пункти. Перший пункт, про державний суверенітет, що включає власність народу УРСР на добро, що знаходиться на її території. Друге - пріоритет законів, прийнятих нашою Верховною Радою, на території УРСР. Закони СРСР набирають чинності тільки після їх ратифікації нашою Верховною Радою. Третє - верховенство правового нагляду на території республіки належить Генеральному прокурору республіки, затвердженому і призначеному Верховною Радою республіки...»

Нині минуло вже майже 34 роки після тих засідань. А Микола Іванович свого часу досить часто згадував про той перший рік роботи у Верховній Раді. На противагу депутатському угрупованню «група 239» (прокомуністичній більшості) була створена парламентська опозиція під назвою «Народна Рада», і він увійшов до її складу. А тепер, на третьому році війни України проти агресивної путінської російської федерації, можна дещо зрозуміти з того, в яких надважких політичних умовах всередині парламенту працювала «Народна Рада» і депутати, що увійшли до неї. Але тоді до переможного голосування за Незалежну Україну треба було боротись, і - неабияк! Адже ті драматичні події в Москві і Україні місяць за місяцем переросли навіть у військовий путч у Москві зі смертями!.. Тож, слава Богу, що тоді демократичні процеси в Україні мали незворотній характер!..

А далі (це якщо повернутись до вище процитованого тексту) Ігор Юхновський зупинився на питанні форм власності. Ось ця наступна цитата:

«... Третій пункт - різні форми власності, включаючи приватну власність, зокрема, приватну власність на землю. Утворення відкритого ринку, максимально можливе збереження майна і продукції все рівно змусять нас до затвердження приватної власності. Оце ті, такі основні три пункти, на яких

гадати про те, що Микола Коробко (один із засновників Спілки офіцерів України) також брав участь в обговоренні та прийнятті Закону України про Збройні Сили України (відомості Верховної Ради, 1992 рік, №9, стор. 108) Однак військова доктрина, там закладена, була не така, яка поступово виробилася після агресії РФ проти України. І Миколу Івановича це хвилювало. І якщо говорити про останній рік (навіть - місяць!) його життя, то на початку весни 2021-го року він говорив, що Президента України Володимира Зеленського «будуть переводити через Рубікон в організації функціонування ЗСУ та в забезпеченні сучасним озброєнням» (Це коли він говорив про війну і можливі контакти з НАТО при цьому). І минав лише рік після цієї розмови - і те сталося! Але ж - якою ціною?! Бо вже перші місяці після повномасштабного вторгнення показали, наскільки важкими є питання в забезпеченні, наприклад, снарядами 152-го калібру під старі гармати, які були на озброєнні ЗСУ ще з часів СРСР. Зараз, дякуючи країнам НАТО великою мірою, почалося забезпечення нових гаубиць калібром 155-м, але ще - в недостатній кількості. Але справа, здається, вже пішла на лад. Та й те вже добре, що нарешті зараз, навесні 2024-го року, є розуміння того, що це - справді надважливе: для всієї Європи, навіть - для всього світу!

Ми зараз живемо в умовах, мабуть, найпідлішої та наймерзеннішої війни, бо йде вже двадцять перше століття від Різдва Христового. Але водночас - це й велика епоха народження нової УКРАЇНИ, про яку мріяв Микола Іванович... Дай, Боже, нам сили бути достойними його пам'яті в діях на благо всього нашого народу!

Олександр ЧИЖИКОВ
На світліні: (з архіву Миколи Коробка) - під час святкування 20-ї річниці Міністерства екології і природних ресурсів України, 2011 рік; Микола Коробко - внизу (де люди присіли) - 5-й зліва, в костюмі із краваткою.

Він додає нам сил у боротьбі

На життєвому шляху доля подарувала мені зустріч із справжнім лідером українського громадянського суспільства, народним депутатом України першого скликання, засновником Криворізького міського правозахисного товариства Миколою Коробком. Цьогоріч минає вже три роки, як він відійшов у засвіти. Я була знайома з ним майже двадцять років. Він допомагав громадянам як правозахисник у вирішенні багатьох проблемних питань. Свого часу був і моїм захисником у судах. Йому притаманні були такі риси, як людяність, доброзичливість і відповідальність за свої дії. А ще Микола Іванович був багатогранною і ерудованою людиною. За професійною діяльністю він був геологом, а за покликком свого серця - екологом та правозахисником. Любив мистецтво, літературу, добре володів не лише українською мовою, але й польською, німецькою, вивчав англійську і кримськотатарську. Зараз, досліджуючи його архів, знайшла чимало матеріалів, які свідчать про його колосальний внесок у розвиток екологічного руху в Україні та висвітлюють його діяльність як народного депутата України.

Минуло майже двадцять років з того часу, коли Микола Коробко разом зі своїми екологами-одномудцями брав участь в доповіді українських громадських екологічних організацій «Громадська оцінка екологічної політики в Україні». Цей документ вони підготували в рамках «Програми заходів з підготовки та проведення 5-ї Всеєвропейської конференції міністрів охорони навколишнього середовища «Довкілля для Європи» на 2002-2003 роки», затвердженої Національним організаційним комітетом України. Тут він брав участь у роботі над розділом цього документу «Громадські екологічні організації» та «Управління природокористуванням»

У матеріалах бюлетеня №3 5-ї сесії Верховної Ради (засідання від 29 січня 1992 року). На ньому, посеред іншого, депутати розглядали ряд проектів законів стосовно приватизації підприємств. З доповіді тоді виступив Державний міністр з питань власності і підприємництва України Володимир Тимофійович Лановий. І ось із якими запитаннями звернувся до нього Микола Коробко.

«Коробко М.І., Секретар Комісії Верховної Ради України у питаннях екології та раціонального природокористування (Тернівський виборчий округ, Дніпропетровська область). Шановний Володимире Тимофійовичу! Стаття 14 проекту передбачає, що трудовий колектив підприємства може висувати план приватизації, зокрема, альтернативний. У статті 12 сказано, що ініціатива у проведенні приватизації може виходити від керівників і працівників підприємства та його підрозділів. Навряд чи варто доводити, що на багатьох підприємствах конфлікт між адміністрацією, між керівництвом і трудовим колективом - річ безумовна. Особливо - за даних умов. То все ж таки, як бачиться, хто буде представляти колектив як ініціатора приватизації? Як будуть розподілятися ці ролі? Що ви будете робити, якщо адміністрація подає свій проект приватизації, а колектив - свій? Хто його представляє? Як це буде розроблено? Мені здається, це треба позначити досить конкретно. Дякую.

Лановий В.Т. Ви правильно прогнозуєте можливі конфлікти. На сьогодні вже близько 700 українських підприємств звернулись з проханням залучити їх на цей рік у програму приватизації. Та коли вони вияснили умови приватизації, то 30-40 підприємств відмовилися. Але це ж іде від адміністрації. Тому конфлікти, звичайно, будуть. І треба, щоб від трудового колективу виступала його рада...»

А в матеріалах бюлетеня цієї ж сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання, яка проходила 30 січня 1992 року під головуванням Голови Верховної Ради І. С. Плюща розглядався проект Закону про оперативну-розшукову діяльність. Доповідачем був голова Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю народний депутат Ярослав Юрійович Кондратьєв. Після його доповіді участь в обговоренні брав і Микола Коробко. Пропонуємо до Вашої уваги деякі фрагменти з цього обговорення.

«Коробко. М.І. Шановний Ярославе Юрійовичу! У статті 10-й проекту є такий абзац: «Громадяни України та інші особи мають право одержати від органів, на які покладено здійснення оперативно-розшукової діяльності, письмове пояснення з приводу обмеження їх прав і свобод та оскаржити ці дії в установленому законом порядку». Я просив би Вас висловити свою позицію стосовно того. Чи не варто було б записати в законопроекті, що в тому разі, коли стеження за громадянами, які були запідозрені, не підтвердило необхідності в цьому, відповідні органи повідомляють громадянина про те, що за ним велось таке стеження, і вибачаються чи, скажімо, констатують, що факти не підтвердилися.

Кондратьєв Я.Ю. Я повністю підтримую Вашу думку. Тут треба не тільки вибачитись, а відшкодувати всі втрати: моральні і матеріальні...»

Коробко М.І. І друге невеличке запитання. Розшукові роботи і тепер дають інколи непогані результати, Але, як нам повідомляють, немає відповідних статей, щоб гарантували їх законність. Чи не варто нам, не чекаючи капітальних законів, оперативно приймати час від часу відповідні статті, щоб ми могли ефективно діяти?

Кондратьєв Я.Ю. Я й у цьому підтримую Вас. Але нам тепер потрібно прийняти базовий закон. І так його побудувати, щоб не порушувати прав і свобод громадян, а вже потім будуть доповнення і зміни...»

Все своє життя Микола Коробко вірою і правдою служив українському народові. А зараз ми проходимо чи не найважчі за часів незалежності України випробування. І його діяльність, духовна спадщина і активна громадянська позиція додають нам сил у боротьбі за життя та за справедливий мир на українській землі.

Олена МАКОВІЙ

МОСКОВІЯ (ПРЕСТОЛ БРЕХНІ) і занепад паразитарної імперії

«Газпрому» «світить» трильйонний збиток: як Путін залишив Росію за бортом цивілізації

Акції технологічних компаній потужно зростають на біржових торгах, тоді як російський «Газпром», який до недавня був геополітичною зброєю Кремля, зазнає збитків та занепаду. Про це йдеться в матеріалі «Апострофа». Підвищений інтерес до акцій технологічних компаній свідчить про те, що світ ставить на подальший розвиток високих технологій, зокрема в галузі штучного інтелекту (ШІ).

Однак цей процес навряд чи торкнеться Росії, яка сама не спромоглась розвинути необхідні їй технології,

а закупати їх на Заході, як це було до вторгнення в Україну, заважають санкції. Зокрема це зачіпає «оборонну» промисловість країни-агресорки, продукція якої в абсолютній більшості залежить від «розумних» деталей, вироблених на Заході. Так, російський диктатор Володимир Путін у своєму посланні до Федеральних Зборів 29 лютого заявив, що новітній ракетний комплекс «Сармат» вже поставляється в російській війська, проте не «уточнив», що через брак закордонних компонентів виникли серйозні проблеми з вироб-

ництвом ракет до нього. Через санкції та власну дурість доходи РФ від продажу вуглеводнів скорочуються. В першу чергу це стосується «Газпрому», збитки якого до 2025 року можуть скласти до 1 трильйона рублів. А це своєю чергою означає, що найближчим часом Кремлю не вистачатиме грошей не тільки на пенсії та зарплати бюджетників, а й на зброю, яка використовується у війні проти України.

Детальніше читайте в матеріалі «Апострофа»: Штучний інтелект проти російських вуглеводнів: за ким майбутнє.

Сайт «Апостроф», 5 березня 2024 року. (За посиланням: <https://apostrophe.ua/ua/news/economy/finansy/2024-03-05/gazpromu-svetit-trillionnyy-ubytok-kak-putin-ostavil-rossiyu-za-bortom-tsvivilizatsii/315602>)

Продовжуючи розмову з Вахтангом Кебуладзе, українським філософом, публіцистом, перекладачем, професором Шевченківського університету, волонтером, говоримо про травми імперського минулого й необхідність відновлення власних традицій ведення бізнесу. Аналізуючи наше минуле, Кебуладзе підкреслює, що сьогодні ми долаємо досвід недовіри: горизонтальної — одне до одного і вертикальної — до влади і політичних інституцій. Саме це ми тягнемо з собою від советського союзу. Усі наші Майдани були справжньою школою довіри і солідарності, продовженням якої є волонтерський рух. Також філософ наголошує: Україна успішно демонструє всьому світу, що важать не лише великі гравці, Давид може перемогти Голіафа й встановити нові правила гри. Він впевнений, що дати світу шанс може коротка формула: «Уявити світ без росії».

«Уявіть світ без росії» — це формула порятунку України і світу — філософ Вахтанг Кебуладзе

ЯК ДОВІРА І СОЛІДАРНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ УСПІХ ДЕРЖАВИ
Як пов'язані між собою культура, філософія та економіка? Що з нашою філософською доктриною не так, що Україна дуже повільно рухається у бік замочної держави?

Це травми імперського минулого. Ми упродовж тривалого часу були частиною жадливої імперії і тоталітарної советської держави, в якій були зруйновані можливості нормального ведення бізнесу та економіки. Серед так званих російських лібералів поширена закоханість у росію до більшовицького заклоту. Мовляв, щось пішло не так, коли більшовички прийшли. Але більшовички — не демони з космосу, це породження російської імперії, тому в росії так було завжди. У нас були свої традиції, які потрібно відроджувати. На відміну від росії, у нас було магдебурзьке право й насправді вільні міста. Дуже важливо, що в Києві стоїть пам'ятник магдебурзькому праву. Як розповідає історикня Наталія Яковенко, вільними були не лише міста, а й села. Вона категорично проти, щоб українське слово «грумада» вважалося перекладом російського слова «община», бо громада мала юридичний статус. Це була певна система права, яка керувала життям людей у містах і селах. Не було рабства або кріпацтва. Коли росія поглинула Україну, до нас прийшов феодально-рабовласницький устрій життя. Останнє місто, яке втратило магдебурзьке право у 1835 році, — це Київ. Що означає система права, яка була на території України до цього періоду? Це система, яка створювала умови для вільного ринку, приватної власності, свого судочинства. Тобто це було запорукою ведення економічної діяльності. Звісно, тяглість була перервана, коли до нас прийшла росія у вигляді царської імперії і советського союзу. Але ми можемо повертатися до цих практик, розуміючи, що у нас є такий досвід.

Ключова характеристика суспільного повноцінного життя, якої ми були позбавлені практично повністю, — це довіра. Важливою цінністю цивілізованого світу, крім гідності і свободи, є солідарність. Не випадково Фукуяма у книжці «Довіра» пише про довіру як головну характеристику розвиненого суспільства, неухильною можливістю успіху окремих спільнот, окремих корпорацій і цілої держави. І це те, чого ми були позбавлені, коли жили в одній державі з росіянами в тоталітарному советському союзі. Якщо пригадати 90-ті роки ХХ століття, коли ми виходили з цього жаху, існувала така приказка в бізнес-колах: бізнес на довірі завершується кров'ю. Спробуйте цей вислів перекласти англійською і скажіть своїм бізнес-партнерам у будь-якій цивілізованій країні. Це викличе подив: навщо тоді займатися бізнесом — це ж спільна справа? Якщо немає довіри одне до одного, якщо немає солідарності, немає розуміння, що ми робимо спільну справу для досягнення успіху, допомагаючи одне одному попри конкуренцію? Не треба плутати суспільства солідарних конкурентів, які-

ми є ліберально-демократичні суспільства зі зграєю ворогів, якою завжди була росія. Цей досвід недовіри, горизонтальної недовіри одне до одного і вертикальної недовіри до влади і до політичних інституцій — те, що ми тягнемо з собою від советського союзу. І тому усі наші Майдани — це школа довіри і солідарності, коли ми розуміли, що якщо ми не довіримося одне одному, якщо ми не житимемо відповідно до принципу солідарності, то нас просто знищать.

До речі, досвід війни це теж показує. Ми не зможемо вижити без армії, але військові так само не виживуть без нас. Якщо у нас не буде потужної сильної армії, яка захищатиме нас від російського зла, то вони нас просто знищать або перетворять на рабів. Але армія не втримається без підтримки громадянського суспільства. Так, держава має усім забезпечувати наших військових, але має бути шалена підтримка від суспільства — моральна, фінансова, психологічна, будь-яка. Вони мають кожної миті відчувати, що вони роблять велику шляхетну справу, яка конче потрібна українському суспільству і, зрештою, усій нашій цивілізації. Тому ця солідарність — вона вкрай важлива. Для того, щоб у нас виникла справжня політична нація, яка сформує вільну й незалежну суверенну успішну державу, нам потрібен не лише горизонтальний вимір довіри, нам потрібен вертикальний вимір довіри. Тобто нам потрібна довіра до політичних інституцій: довіра до влади, довіра до суду, до правоохоронних органів. Це дуже складно під час війни, коли вибудовується жорстка вертикаль і ми розуміємо, що маємо відмовитися від якихось наших прав і свобод. Але в жодному разі не можна створювати умови, які унеможливають в майбутньому формування цієї солідарності і горизонтального та вертикального виміру довіри.

УКРАЇНА ПОКАЗУЄ ВСЬОМУ СВІТУ, ЩО ВАЖАТЬ НЕ ЛИШЕ ВЕЛИКІ ГРАВЦІ

Чи можемо ми перемогти російські нарративи на культурному фронті без економічної переваги? Так звана велика російська культура завжди просувався завдяки великим російським грошам.

Економіка насправді є дуже важливим елементом культури. Бізнес-етика, правила гри, зрештою, економічна література — це елементи культури. Дуже потужний тренд у сучасній гуманітаристиці — це філософія економіки, філософія бізнесу. Економіка — це частина культури. Якщо ми так не розглядаємо, то тоді ми що єдиність: економіка — окремо, а все інше — окремо. Питання щодо потужної економіки, яка просуває російську культуру — так, вони вкладають шалені гроші, злочинні гроші. Пропонуємо розглянути це питання у ширшій системі координат. Наш український досвід що має показати? Ми маємо зруйнувати уявлення про світову політику, яке, зрештою, укорінене в ХІХ столітті — те, що мій друг Володимир Єрмоленко називає зоополітикою. Зоополітика — це боротьба великих тварин.

У Томаса Гоббса є образ, що держава

— це Левіафан, якась міфічна тварина. Наприклад, росіяни вигадали, що росія — це ведмідь, вони мислять так. І, на жаль, навіть в американському істеблшменті є певні тенденції, які розглядають світову політику тільки як боротьбу великих гравців. Великих економічно, політично, територіально, за кількістю населення, яке платить податки. Виходячи з цієї логіки, нам давали кілька днів, коли почалося вторгнення, адже ми менші, не зможемо пручатися. Але що ми показуємо усьому світу зараз? Важать не лише великі гравці. Давид може перемогти Голіафа. Інколи малі гравці або середні, бо Україна аж ніяк не малий гравець — багатомільйонна держава з великою територією в центрі Європи, якщо вони грають ефективно і мають підтримку цивілізованого людства, можуть встановити нові правила гри. І це йде врозум з уявленнями. Коли ми опинилися в Ізюмі відразу після деокупації, на центральній площі імені Джона Леннона, у мене народився слоган — формула нашого порятунку. Ми стояли біля зруйнованого будинку, на стіні якого зберігся великий мурал з портретом Джона Леннона й назвою його пісні «Дайте світу шанс». Перефразовуючи рядок з іншої пісні Леннона «Imagine» — відомого гімну пацифізму ХХ століття «Уявіть всіх людей, які живуть своє життя у мирі», я зрозумів, якою має бути формула нашого порятунку, як запорука реалізації мрії Леннона для України і світу: «Уявіть світ без росії». Це дуже важко. Важко нам, коли ми говоримо, що переможемо, але все одно росія залишиться. Що з нею робити? Це практично неможливо сьогодні для наших партнерів, які щиро нам співчують і допомагають, але так само вважають, що росія все одно залишиться. Що з нею робити? Все одно потрібно буде з нею домовлятися десь «посередині», щось віддавати.

Ні, так не працює. Якщо буде так, то це буде просто заморожений конфлікт, який призведе рано чи пізно до нових російських злочинів, нових масових жертв і нового жаху. Тому нам поступово потрібно уявляти світ без росії. Суспільна уява — це потужний інструмент історичного розвитку. Тут я повністю погоджуюся з думкою історика Бенедикта Андерсона, який у своїй геніальній книжці «Уявлені спільноти» дає формулу політичних націй: нації — це нарації. Будь-які людські спільноти і людство в цілому — це продукт нашої фантазії. Як ми уявимо собі це людство, таким воно і буде. Можливо, через покоління. Якщо ми, філософи, журналісти, письменники, історики, політичні діячі, чиновники, бізнесмени, почнемо сьогодні уявляти світ без росії як російської імперії... Не без росіяни. Ми не нацисти, на відміну від них. Ми не говоримо, що усіх росіян потрібно знищити, ми говоримо, що треба приборкати цього монстра зі світу — російську імперію. Але нам треба почати це уявляти і здійснювати в наших практиках, зокрема, бізнесових. Тому що наші бізнесмени звикли працювати з росією.

Дешеві енергоносії — це було дуже вигідно, але яку ціну ми зараз за це платимо. Тому ми маємо звикати до того, що

масмо жити в світі без росії — без їхнього балету, Толстоевського, без їхніх енергоносіїв. Коли ми собі скажемо, що ми готові жити в світі без росії, ми знайдемо спосіб, як комунікувати про нашу мрію з нашими західними партнерами. Поки що навіть українське суспільство до цього не готове, але ця ідея визріває.

Зробити наше життя більш феноменальним, як на мене, сьогодні допомагає волонтерство. Наскільки волонтерство змінює свідомість?

На жаль, я не дуже активно залучений до волонтерства, мав би більше, мабуть. Є люди, які повністю розчинені в цьому, які відмовилися від свого бізнесу, від своєї професійної діяльності. Хтось пішов на фронт, а хтось у волонтерський рух. Це люди, які сьогодні практично не заробляють грошей. Вони отримують рівно стільки, щоб підтримувати свою життєдіяльність. Це шляхетні люди, якими я захоплююся, так само як я захоплююся нашими військовими. Як волонтерство змінює життя? Мені здається навпаки, волонтерство — це те, чим ти не можеш не займатися. Зрештою, кожного дня постає питання, чому я не там, чому я не на фронті. В чому моя користь, моя місія в цьому житті? Навіщо я живу сьогодні тут і тепер? Певною мірою, волонтерство — це відповідь на запитання, як я можу наблизитися перемогі. Певною мірою, весь волонтерський рух — це продовження довіри на Майдани.

Я завжди згадую з цього приводу записник, який у мене зберігся з Майдану 2013-2014 років, де наприкінці був список телефонів без прізвищ: Марія — ліки, Василь — транспорт, Микола — дрова. Я цих людей не можу пригадати, можливо, ми зустрічалися один раз в житті. І це було ризиковано довіряти незнайомим людям, які могли виявитися агентами спецслужб, причому не лише українських, а й російських. Але ми розуміли, що довіра і солідарність — це єдиний спосіб вижити. Волонтерський рух, який з цього народився, — це також про довіру і солідарність. Сьогодні ми можемо швидко зібрати, наприклад, на автівку кілька тисяч євро. І абсолютно незнайомі люди нам довіряють. Люди особисто нас не знають, але довіряють. І коли я даю гроші людині, яка має поїхати в Європу і купити там автівку, я довіряю, без цього неможливо. Це феномен, який, до речі, не розуміють наші вороги. Тому що вони живуть в логіці влади і рабів: є держава, яка, з одного боку, забезпечує щось, начебто безпеку, з іншого боку, вона позбавляє абсолютно відповідальності.

Це, зрештою, і є та дегуманізація, про яку я казав, тому що людина, насамперед, — це вільна і відповідальна істота, яка живе солідарно з іншими вільними та відповідальними людьми. Це те, чого ворог в нас не розуміє. Ми вільні люди, які вміють довіряти одне одному, і з цієї солідарності народжується волонтерська діяльність.

<https://thepage.ua/ua/politics/intervyu-z-filosofom-vahtangom-kebuladze-pro-formulu-poryatunku-ukrayini-i-svitu>

Автор Наталія ЖЕЛІХОВСЬКА

МОСКОВІЯ (ПРЕСТОЛ БРЕХНІ) і занепад паразитарної імперії

Міноборони Естонії розробило план поразки Росії на 2024 — 2026 роки. Наскільки він реалістичний?

Експерти вважають, що Україні потрібно не лише чекати на допомогу західних партнерів, а й переводити власну економіку на воєнні рейки.

Поразка Росії неминуча, домогтися її можна до 2026 року або навіть раніше. Так вважають естонські аналітики, які розробили комплекс дій для України та держав НАТО на найближчі три роки. Документ має назву "Налаштування трансатлантичної оборони на успіх: військова стратегія для перемоги України та поразки Росії" і налічує 22 сторінки.

На переконання естонських військових, члени Північноатлантичного альянсу повинні, з одного боку, докласти зусиль для виснаження Росії, з другого — у максимально стислі терміни наростити виробництво зброї та боєприпасів для України.

Загалом план передбачає такі три основні рекомендації. По-перше, країни — члени НАТО з Контактної групи "Рамштайн" мають витратити 0,25% сумарного ВВП, тобто 120 мільярдів євро, на випуск зброї для України і наростити виробництво безпілотників, снарядів, зенітних ракет для сил ППО, а також винищувачів.

По-друге, треба збільшити термін підготовки українських бійців. Нині вони проходять п'ятиденний курс навчання на західних полігонах, але цього терміну явно замало, переконані автори аналітичного документа. По-третє, маючи ресурси, які надали партнери, Україна повинна щороку ліквідувати не менш як 100 тисяч російських військових. "Це змусить Кремль передчасно відправити солдатів на поле бою замість того, щоб створювати злагоджені підрозділи, здатні проводити рішучий наступ", — ідеться у дослідженні Міноборони Естонії.

Наступні роки російсько-української війни аналітики бачать так: 2024 рік — Україна та держави-партнери нарощують виробництво зброї, Україна посилює оборону; 2025 рік — новий рівень розвитку ВПК Європи та США, перед Росією постає перспектива поразки; 2026 рік — Україна справді виграве, а РФ програє.

План естонських аналітиків аналізуємо разом з військовими експертами Дмитром Снегірьовим, Олександром Кочетковим та Олегом Ждановим.

— Чи мають можливість і чи готові будуть країни — члени НАТО витратити 120 мільярдів євро на зброю для України?

Д. СНЕГІРЬОВ:

— Так, 120 мільярдів євро, або 0,25% сукупного ВВП, — це для держав НАТО небагато. Нагадаю, що свого часу адміністрація Дональда Трампа наполягала, щоб внесок членів Альянсу в оборону становив 4% їхнього ВВП, однак згодом країни блоку зійшлися на цифрі 2% ВВП. Не всі держави нині виконують це зобов'язання. Два або більше відсотки ВВП на оборону витрачають Естонія, Греція, Латвія, Литва, Польща, Велика Британія, США.

Німеччина, яка є економічно високорозвинутою країною, виділяє близько 2% ВВП. Цього замало для фінансування Бундесверу (збройних сил ФРН. — Авт.) і, тим паче, допомоги Україні. Щоправда, у 2024 році Німеччина пообіцяла збільшити військово-технічну допомогу нашій країні з 4 до 8 мільярдів євро. Водночас тамтешній оборонний концерн Rheinmetall заявив про збільшення виробництва снарядів 155-міліметрового калібру, зокрема й для потреб України, з 400 тисяч до мільйона. Це хороші новини. І це означає, що резерви для військової підтримки України у західних партнерів є.

Інше питання — політична воля країн-партнерів надавати нам більше допомоги. До певного часу держави НАТО намагалися не переступати так званих червоних ліній, тобто не хотіли, як вони казали, провокувати країну-окупанта. Лише тепер стало зрозуміло, що зменшення військово-технічної допомоги, навакпи, може призвести до ескалації конфлікту та до воєнних дій уже безпосередньо на європейському континенті, маю на увазі на території країн НАТО. Усе влиратиметься у політичні рішення, і не відомо, як надалі поведуться, наприклад, Словаччина, Нідерланди та начебто дружня нам Польща.

О. ЖДАНОВ:

— Західні країни могли б надати нам зброю з власних запасів. А на виділені гроші зробити оборонні замовлення вже для себе. Так було би дивно. Сподіваюся, що наші партнери зрозуміли, що, даючи більше зброї Україні, вони дають нам можливість перемогти в цій війні. А якщо перемагаємо ми, то пермагають і вони.

— Снаряди, безпілотники, зенітні ракети, винищувачі — чи це саме та зброя, яка, якщо будемо мати її у достатній кількості, дозволить нам перемогти?

Д. СНЕГІРЬОВ:

— Так. Але до цього переліку я б ще додав

далекобійні ракети з дальністю ураження до 500 кілометрів. Німецьких крилатих ракет Taurus ми досі не отримали й навряд чи отримаємо. Зрештою, ми розробили свій оперативно-тактичний комплекс "Сапсан", який був продемонстрований ще 2016 року. Його дальність ураження аналогічна дальності ураження Taurus — 500 кілометрів. Але досі, від 2016-го до 2023 року, комплексів "Сапсан" немає на озброєнні нашої армії.

О. КОЧЕТКОВ:

— Дрони й ракети всіх типів мають бути на першому місці. Росія на деяких ділянках фронту має десятикратну перевагу в живій силі. Компенсувати нестачу живої сили ми можемо тільки озброєнням.

Звісно, авіація нам також потрібна. Але сподіватися на те, що нам дадуть таку кількість літаків, яка дозволить переломити ситуацію на фронті, не варто.

О. ЖДАНОВ:

— П'ять тижнів — це дуже мало. Зазвичай у навчальних підрозділах програма розрахована на термін від 6 до 11 місяців, залежно від військово-облікової спеціальності. Тобто мінімально 6 місяців. В умовах війни ми не можемо собі дозволити цього. Але потрібно навчати людей бодай 2 — 3 повноцінні місяці.

— Чи переламає ситуацію на нашу користь знищення як мінімум 100 тисяч російських військових щороку?

Д. СНЕГІРЬОВ:

— За даними американської та британської розвідки, які фактично підтверджують дані українського Генштабу, загальні втрати російської окупаційної армії на сьогодні становлять понад 350 тисяч осіб. Це за неповні два роки. Тобто за рік ми ліквідуємо 200 тисяч окупантів.

О. КОЧЕТКОВ:

— Навіть якщо ми знищуватимемо більше як 200 тисяч окупантів щороку, проблем з особовим складом у РФ не буде. Мобілізаційний ресурс у росіян фактично необмежений. Вони навчатимуть своїх вояк безпосередньо на фронті, кидатимуть у бій невідготовлених, шукатимуть найманців у пострадянських країнах та в Африці.

— Чи Україна має все-таки шанси перемогти Росію не пізніше ніж 2026 року?

Д. СНЕГІРЬОВ:

— Такі шанси, звісно, є. Але нам потрібно не лише чекати на допомогу західних партнерів, а й переводити власну економіку на воєнні рейки. На другому році великої війни ми все ще цього не зробили.

У нас уже є засоби ураження, які дозволяють проводити блискавичні операції. Маю на увазі збиття п'ятих російських винищувачів, причому новітніх, та потоплення великого десантного корабля. Акцент варто робити на далеkobійні ракети. Наявність таких оперативно-тактичних ракетних комплексів, як "Сапсан", дозволить нам переламати ситуацію на нашу користь.

О. ЖДАНОВ:

— Наше головне завдання — якомога швидше переконати партнерів дати нам потрібне озброєння. Дивіться, нам знадобилося майже два роки для того, щоб німецький канцлер Олаф Шольц від фрази "Німецькі танки ніколи не будуть у Збройних силах України" перейшов до фрази "Танків треба дати стільки, скільки потрібно Україні". Такі темпи переконання міжнародних партнерів для нас неприйнятні. Тому що затяжна війна для України становить значно більше ризиків, ніж для Російської Федерації.

О. КОЧЕТКОВ:

— Плани добрі на папері, а в реальності все інакше. Немає гарантії, що ми стільки часу протримаємося. Україна стікає кров'ю...

Автор: **Наталія ВАСЮНЕЦЬ**

Фото facebook.com/GeneralStaff.ua

<https://expres.online/spetstema-2/minoboroni-estoni-rozrobilo-plan-porazki-rosii-na-2024-2026-roki-naskilki-vin-realisticniy>

Макрон: Для безпеки Франції необхідна поразка Росії у війні

Еммануель Макрон застеріг, що ті, хто «обмежує» підтримку України, «обирають поразку» й запевнив, що його країна має бути готова ухвалювати необхідні рішення, щоб РФ не перемогла в війні проти України. Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що його країна має бути готова ухвалювати необхідні рішення для того, аби Росія не перемогла у війні, розв'язаній проти України. Відповідну заяву Макрон зробив увечері у четвер, 14 березня, у інтерв'ю французькому телебаченню, пише AFP. Зокрема, Макрон заявив, що якщо ситуація в Україні погіршиться, «ми маємо бути готові і ми будемо готові ухвалити необхідні рішення, щоб Росія ніколи не перемогла». Він додав, що для безпеки Франції необхідна «поразка Росії» в Україні, і застеріг, що ті, хто «обмежує» підтримку України, «обирають поразку».

Макрон ще раз підтвердив свою заяву про ймовірність відправки західних військ в Україну

Також під час інтерв'ю Макрон підтвердив свою позицію щодо того, що не слід виключати можливість відправки західних військ в Україну, але зазначив, що нинішня ситуація цього не вимагає, пише AP. «Ми сьогодні не в такій ситуації», — сказав він, але додав, що «всі ці варіанти можливі».

Нагадаємо, що у кінці лютого, після саміту лідерів 25 країн Європи, США та Канади, скликаного в найкоротші терміни у Парижі для обговорення допомоги Україні, Макрон не виключив розгортання західних сухопутних військ в Україні, проте одразу ж уточнив, що це все ще теоретична дискусія. За його словами, серед лідерів держав, які зібралися в Парижі, серед яких також були лідери Німеччини, Польщі, Великобританії та країн Балтії, «немає консенсусу» з цього питання. Ця заява викликала широку дискусію у світовому політикумі. І хоча більшість європейських лідерів одразу ж заявили про те, що не відправлятимуть свої війська до України, представники балтійських країн загалом не виключили таку можливість.

За кілька днів після першої заяви Макрон зазначив, що всі його попередні коментарі щодо війни, розв'язаної Росією проти України, були ретельно продуманими. «Це доволі серйозні питання, кожне слово, яке я говорю щодо цього, зважене, продумане та виврене», — сказав він, але від подальших коментарів відмовився. Водночас президент Росії Володимир Путін, вочевидь відповідаючи Макрону, у зверненні до нації заявив, «що у нас також є зброя, яка може вражати цілі на їхній території».

Дар'я НІНЬКО, Валерій СААКОВ.

14 березня 2024 року

(За посиланням: <https://amp.dw.com/uk/makron-dla-bezpeki-francii-neobhidna-porazka-rosii-u-vijni-proti-ukraini/a-68527816>)

Росія не переможе у війні проти України, її економіка зазнає краху, — науковці

Україна оговтується від початкового шоку, і якщо продовжуватиметься потужна зовнішня допомога, вона матиме верх у цій війні на виснаження. Росія не переможе у війні, її економіка занепадає.

Росія навряд чи виграве війну проти України, оскільки дії Москви завдали непоправної економічної шкоди країні. Як пишуть професори Каліфорнійського університету в Берклі Анатасія Федик та Юрій Городніченко у статті для Project Syndicate, шанси України на перемогу у війні стають кращими, особливо якщо вона продовжуватиме отримувати економічну та військову допомогу від Заходу. У той час як економічні перспективи Києва покращуються, економіка Москви «демонструє ознаки напруги». Російська валюта впала в ціні по відношенню до долара, в той час як процентні ставки різко зросли приблизно до 16%, щоб стимулювати ослаблення валюти та боротися з бурхливою інфляцією в країні; ціни зросли на 7,4% в річному обчисленні в лютому, що майже вдвічі перевищує ціль центрального банку в 4%.

Крім того, схоже, що сьогодні Кремль отримує менше грошей. Згідно з даними російського уряду, попри демонстрацію Путіним непокорі західним санкціям, доходи від нафти та газу впали приблизно на 24% у 2023 році, що склало майже 100 мільярдів доларів втрачених доходів. Росія також стикається з величезною демографічною проблемою, оскільки вона втрачає чоловіків на полі бою та бореться з відтоком громадян, які втекли з країни після початку війни два роки тому. За оцінками російського інформаційного агентства "Известия", у 2023 році в країні не вистачало близько 5 мільйонів працівників. Економісти попереджають, що це погано для бізнесу та продуктивності. За даними Міністерства фінансів США, російська економіка зараз скоротилася на 5% з моменту вторгнення в Україну.

Тим часом економіка України, схоже, покращується. У той час як у 2022 році ВВП впав приблизно на 30%, Міжнародний валютний фонд підвищив свою оцінку зростання країни в 2023 році з 2% до 4,5%. Очікується, що цього року інфляція знизиться до приблизно 5%, порівняно з 26% на початку 2023 року. "З боку Росії найбільше економічних втрат є наслідком її власної безгосподарності та санкцій Заходу. Росія, звісно, сама створила всі ці проблеми. Вона точно не виграве війну ні у військовому, ні в економічному плані. Україна оговтується від початкового шоку, і якщо продовжуватиметься потужна зовнішня допомога, вона матиме верх у цій війні на виснаження", — заявили Федик і Городніченко. Україна, швидше за все, потребуватиме продовження військової підтримки з боку США та інших європейських країн, а також продовження фінансової допомоги. Захід також повинен продовжувати накладати санкції на економіку Росії, якщо Україна хоче мати шанс, додали вони. "Усі ці елементи не тільки реальні, але й вкрай необхідні, щоб допомогти Україні захиститися", — зазначили професори.

Марта ГИЧКО, редакторка сайту, сайт УНІАН,

8 березня 2024 року

<https://www.unian.ua/russianworld/rosiya-ne-peremozhe-u-vijni-proti-ukrajini-jiji-ekonomika-zaznae-krahu-naukovci-12566814.html>

МОСКОВІЯ (ПРЕСТОЛ БРЕХНІ) і занепад паразитарної імперії

На світовому фондовому ринку - аншлаг. Особливим попитом користуються акції високотехнологічних компаній, при цьому американська Nvidia, яка виробляє чіпи штучного інтелекту, побила всі історичні рекорди зростання корпоративної капіталізації. На цьому тлі особливо убого виглядають потуги Кремля модернізувати свою економіку, в першу чергу «оборонку», яка відчуває гострий дефіцит західних комплектуючих. Зростання акцій американської технологічної компанії Nvidia б'є світові рекорди. На торгах 22 лютого їхня ціна підскочила відразу на 16,4%, і відповідний приріст ринкової вартості у 277 мільярдів доларів став найзначнішим одноденним збільшенням за всю історію Уолл-стріт. Внаслідок зростання вартості акцій Nvidia, яка є найбільшим виробником мікрочипів у галузі штучного інтелекту, її капіталізація склала 1,96 трильйона доларів, що вивело її за цим показником на третє місце у світі після таких гігантів як Microsoft (3,06 трильйона доларів) та Apple (2,85 трильйона доларів), залишивши позаду не менш відомі компанії Amazon і Alphabet (володіє універсальним пошуковиком Google). Приводом для такого стрімкого зростання стали дані опублікованого напередодні фінансового звіту Nvidia, які перевершили навіть найоптимістичніші очікування. Потрібно сказати, що акції Nvidia зростали і раніше. Тільки з початку року, тобто, якщо рахувати до суперчетверга 22 лютого, за неповних два місяці вони стали дорожчими на 58%, а за останні п'ять років зростання склало 1200%!

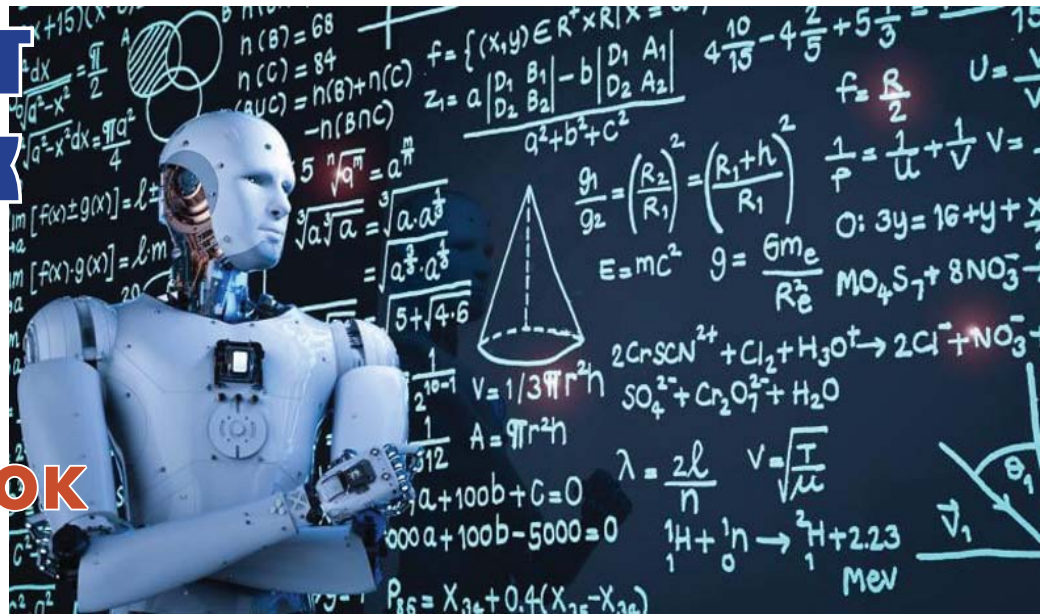
Проблему посилює ще й те, що Nvidia на сьогодні є фактичним монополістом у галузі виробництва чіпів ШІ, а монополізм, як відомо, вбиває конкуренцію, що, зрештою, негативно позначається на якості. При цьому можна не сумніватися, що конкуренти не сплять, і їхні розробки чіпів у галузі штучного інтелекту вже найближчим часом можуть почати витісняти на ринку продукцію від Nvidia. Наприкінці минулого року Дженсен Хуанг провів загальні збори колективу, на яких дав зрозуміти, що працювати доведеться всім, незважаючи на колишні заслуги. Чи справилася враження ця цілком прозора загроза,

«ГАЗПРОМ» БЕЗ КЛІЄНТІВ

Довгі роки путінському режиму було до таких «дрібниць» як високі технології. Росія успішно продавала свої вуглеводні, і це приносило їй (а, точніше, вузькому колу осіб з найближчого оточення Путіна) величезні доходи, при цьому «Газпром» став для Кремля справжнісінькою зброєю у досягненні геополітичних цілей, перш за все, на європейському континенті. Але сьогодні вже очевидно, що як зброя «Газпром» став абсолютно неефективним. Його прибутки катастрофічно падають, а незабаром цей державний монстр зазнає збитків, які, за деякими оцінками, можуть становити до 2025 року близько 1 трильйона рублів (скільки це буде на той час у перерахунку на долари, зараз сказати неможливо).

Однак успіхи можуть досягати не лише технологічні, а й сировинні компанії – якщо до справи підходити з інтелектом, хоч із штучним, хоч із природним. Візьмемо, наприклад, національну нафтову компанію Саудівської Аравії Saudi Aramco, вартість якої сьогодні оцінюється майже в 2 трильйо-

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПРОТИ РОСІЙСЬКИХ ВУГЛЕВОДНІВ: ЗА КИМ МАЙБУТНЄ (СВІТ СТАВИТЬ НА РОЗВИТОК ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ)

ВИСОКІ ТЕХНОЛОГІЇ: НАСТУПНА ВЕРСІЯ

У чому секрет такого значного і, взагалі-то, феноменального результату компанії? Для початку розберемося, що собою, в принципі, являє Nvidia. Компанія була створена в 1993 році, її співзасновниками виступили комп'ютерний інженер і підприємець китайського (тайванського) походження Дженсен Хуанг і два американські інженери-електроніки Кріс Малаховські і Кертіс Прем, при цьому Хуанг став головою компанії, а його партнери обійняли провідні менеджерські посади. Спочатку це був класичний стартап з первісним капіталом у 40 тисяч доларів, який поповнив численні ряди собі подібних на території Кремнієвої долини, що вже заявила про себе. До речі, назва компанії походить від латинського слова invidia, що в перекладі означає «завидність» (як у воду дивилися). При цьому значковий літери nv є скороченням від словосполучення next version («наступна версія»), що також, як показав досвід, характеризує стиль роботи компанії. Nvidia вдалася практично відразу знайти для себе вдалу нішу у вигляді розробки (спочатку навіть без власного виробництва) графічних процесорів, що було пов'язано з відеоіграми з тривимірною графікою, які у той час набирали популярність.

Важливо відзначити, що до початку 2000-х років більшість виробників графічних прискорювачів вийшли з цього бізнесу, і це значною мірою допомогло Nvidia. Проте, звичайно ж, головні причини успіху компанії в іншому. Nvidia в 2010-і роки здійснила диверсифікацію бізнесу і повеликому вклалася у сферу високопродуктивних обчислень і софт для безпілотних автомобілів. Грубо кажучи, йдеться про штучний інтелект (ШІ), який, як тепер уже стало зрозуміло всім, може кардинально змінити наше життя буквально у всіх сферах (на рівні геополітики зараз переважає думка про те, що та країна, яка отримує відчутну перевагу в області ШІ автоматично стане глобальним лідером, причому з великим відривом від своїх найближчих конкурентів). На сьогодні науково-виробничі результати Nvidia не менш вражаючі, ніж фінансові (хоча правильніше було б говорити про те, що успішна виробнича діяльність компанії, поряд з грамотними менеджерськими рішеннями, зумовила її фінансовий успіх). За останні десять років продуктивність чіпів Nvidia для вирішення завдань у галузі штучно-

го інтелекту збільшилася у 1000 разів. В результаті зараз Nvidia контролює приблизно 80% світового ринку високопродуктивних чіпів штучного інтелекту, які вона постачає, зокрема, таким технологічним гігантам як Amazon, Microsoft і Meta (володіє соціальною мережею Facebook). А час очікування поставок її новітнього графічного процесора H100 може становити від кількох місяців до року.

ПРИСКОРЕННЯ ТА УПОВІЛЬНЕННЯ

Nvidia повністю усвідомлюють свій успіх. При цьому вони, на відміну від багатьох своїх колег по цеху, пов'язують його, перш за все, не з маркетинговими та менеджерськими рішеннями, а з інженерно-технічними, залишаючись, по суті, тими самими вченими-експериментаторами, які ще 30 років тому, коли задумували свій бізнес, були певні, що справжній прорив у комп'ютерній сфері можливий завдяки прискоренню обчислень. Однак зростання рідко буває постійним, і прискорення (яке, як було сказано вище, є головним елементом продуктів Nvidia) може змінитись уповільненням. Одним словом, розслаблятися засновникам Nvidia не варто. Тим більше, що з'являються поки що неясні, але дедалі помітніші негативні сигнали. Так, у лютому цього року термін очікування поставок H100 знизився до 3-4 місяців, хоча ще в грудні минулого року він міг бути і понад півроку. Це означає, що ринок більш-менш наситився. Є, щоправда, один нюанс, який також вплинув на цю ситуацію – у 2024 році на ринку має з'явитися ще більш потужний прискорювач від Nvidia – H200, у зв'язку з чим потенційні покупці вже націлилися на нього, а тому зменшили обсяги замовлень H100. З іншого боку, H200 – це, поки що, «кіт у мішку», і незрозуміло, чи буде він мати такий самий попит, як і його попередник. При цьому є ще один, набагато більш тривожний сигнал. Схоже, що співробітники Nvidia справді розслабилися та вирішили спочивати на лаврах. І це стосується, в першу чергу, не керівників компанії, які якраз розуміють всю небезпеку такого стану речей, а рядових працівників – інженерів, розробників, програмістів. Воно і зрозуміло – як і в більшості великих компаній співробітники, крім зарплати, отримують доходи від корпоративних акцій, а у Nvidia, в силу феноменального зростання їхньої вартості, доходи просто колосальні. Це дозволяє багатьом працівникам, особливо з числа «ветеранів», жити, як то кажуть, на відсотки, не особливо стараючись на робочому місці.

поки незрозуміло, але, очевидно, ми про це дізнаємось, дивлячись на майбутні результати Nvidia. Але, як кажуть, не Nvidia єдиною. Останнім часом на світових фондових ринках спостерігається ралі акцій інших компаній у галузі hi-tech. А це означає, що світ зробив ставку на розвиток високих технологій, у тому числі, ясна річ, ШІ.

«САРМАТ» БЕЗ РАКЕТ

Однак це торжество розуму торкнеться не всіх. Можна з упевненістю говорити про те, що поза цим процесом залишаться обкладена з усіх боків санкціями Росія. Звичайно, російський диктатор Володимир Путін дуже багато говорить про розвиток штучного інтелекту в РФ, але він взагалі багато про що говорить. Так, під час послання Федеральному Зборам, 29 лютого, він наобіцяв підвідомчому населенню плюшок на загальну суму в 130 мільярдів доларів, яких у країні-агресора, звичайно ж, немає, але, навіть якби такі гроші в російській скарбниці були, Кремль направив би їх на війну. Що ж, у сучасній Росії зараз справи погані і з природним інтелектом, тож не дивно, що і зі штучним не особливо складається. Навіть у такій значимій для Кремля сфері як ВПК, якщо не враховувати «залізо», більшість деталей і, особливо, «розумної» начинки – виключно західного виробництва. Незважаючи на санкції, високотехнологічне оснащення для озброєнь продовжує проникати до РФ через підставні фірми та треті країни. Але цей потік все одно скорочується, а тому ворожа «оборонка» має великі проблеми із забезпеченням фронту високоточною зброєю.

Характерний приклад – новітній ракетний комплекс «Сармат», який, як заявив у своєму посланні до Федеральних Зборів Путін, вже поставляється в російській війська. Але, як з'ясувалося – і про це російський диктатор, звичайно ж, нічого не сказав, у РФ виникли серйозні проблеми з виробництвом ракет до «Сармату» – через дефіцит зарубіжних компонентів електроніки, які складають у таких ракетах (та й не тільки в них) абсолютну більшість. Незважаючи на те, що ракетний комплекс справді вже став на бойове чергування, ракет для нього сьогодні настільки мало, що поки що це лише чиста профанація та спроба, вкотре вже, залякати «західних партнерів», як свого часу це робилося за допомогою мультитків з «надзвуквою» ракетою, що атакує США.

ни доларів (для порівняння «Газпром» зараз коштує трохи більше 40 мільярдів доларів, хоча 2008 року його капіталізація становила 365 мільярдів доларів, і його голова Олексій Міллер прогнозував, що менш ніж за десять років вона доросте до 1 трильйона доларів). Saudi Aramco вже кілька років розміщує свої акції невеликими пакетами по 1-2%, залучаючи таким чином десятки мільярдів доларів, які вона інвестує у різні проекти по всьому світу – від металургії до високих технологій. Більше того, вона створила дочірню структуру Aramco Digital, яка розвиватиме сучасні технології, включаючи цифрові інновації та штучний інтелект.

Ну а «Газпром» все ніяк не газифікує Східний Сибір і Далекий Схід. Та й на зовнішньому ринку для монополіста все має досить похмурий вигляд. Скоротивши поставання газу до Європи до мінімуму, Росія переключилася на Китай, який, однак, не збирається рятувати РФ, що опинилася під санкціями. Піднебесна відмовилася брати участь у фінансуванні будівництва газопроводу «Сила Сибіру-2» і, мабуть, щоб росіяни не надто важничали, китайці почали демонстративно збільшувати закупівлі газу в Катарі, при цьому підписують з катарцями довгострокові контракти. А це, своєю чергою, змусить російське керівництво йти на подальші цінові поступки. З нафтою у країні-агресора справи поки що трохи кращі, проте й тут довгострокові перспективи не райдужні. Через побоювання потрапити під вторинні санкції Заходу такі покупці російської нафти як Індія і той же Китай все частіше відмовляються від неї на користь поставок з інших напрямків. І це означає подальше скорочення доходів бюджету РФ. Цілком очевидно, що обіцянки Путіна щодо покращення життя росіян, які він оголосив 29 лютого, не будуть виконані. Але й грошей на зброю в Росії теж дедалі менше. А тому, навіть якщо по всій РФ будуть розгорнуті суперсучасні ракетні комплекси «Сармат» (що, до речі, також проблематично), ракет для них просто не буде, і вони стануть свого роду музейними експонатами.

Віктор АВДЄНКО,

4 березня 2024 року, сайт «Апостроф»,
<https://apostrophe.ua/ua/article/economy/2024-03-04/iskusstvennyy-intellekt-protiv-rossiyskih-uglevodorodov-za-kem-buduschee/56883>

Ілюстративне фото – за посиланням:
<https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/kak-investirovat-v-iskusstvennyy-intellekt-tri-strategii/>

МОСКОВІЯ (ПРЕСТОЛ БРЕХНІ) і занепад паразитарної імперії

Західні коментатори, які розповідають своїм глядачам й читачам про так звані президентські вибори у Росії, вдаються до прикладів зі знаменитих утопічних романів, щоб схарактеризувати російську реальність. Текст одного з нідерландських видань так і називається: «1984» Орвелла стає реальністю в Росії». «Свобода - це рабство. Війна - це мир. Незнання - це сила». Молодий вчений розповідає, як відомі гасла Джорджа Орвелла все більше відображаються на його оточенні. Чоловік, який сам належить до етнічної меншини, живе у російському регіональному центрі. Він говорить на умовах анонімності, оскільки вже кілька разів йому довелося відвідувати ФСБ. «Чим довше триває війна, тим важче стає залишатися вірним собі. Все більше і більше тем стають небезпечними», - зауважує чоловік. Знайома картина, чи не так? Більшість інформації з Росії пов'язана із цим страхом перед спецслужбами й майбутнім.

ПУТІН І «ТИМЧАСОВИЙ СПАДКОЄМЕЦЬ»

Але, якщо замислитися, а коли останнього разу в цій країні були не те щоб чесні, а конкурентні вибори? У червні 1996 року я

висвітлював для Радіо Свобода підбиття підсумків виборів президента Росії. Головними конкурентами були Борис Єльцин й Геннадій Зюганов. Незважаючи на зацікавленість еліт у перемозі Єльцина, симпатії у медіа й сильні позиції у Москві, гарантувати пе-

«Деградація, репресії та війна». Про що свідчать «вибори Путіна» у Росії?

ремогу чинному президенту не міг ніхто. Цієї ночі я зірвав голос, так часто доводилося виходити в ефір. Але це були останні вибори, коли моїм голосовим зв'язкам щось загрожувало під час виборів президента Росії. Тому що з часу наступних виборів у 2000 році переможець був відомий ще до їхнього проведення. Й це завжди був Володимир Путін. Ну, майже завжди. Тому що один раз це був Дмитро Медведєв. Але і в його перемозі ні в кого не виникало жодних сумнівів, бо ж він був офіційним «тимчасовим спадкоємцем», обраним самим Путіним.

«ДЕГРАДАЦІЯ САМОГО ВОЛОДАРА Й СУСПІЛЬСТВА»

Мене завжди дивувало, чому

у багатьох моїх знайомих у Росії така модель незмінної влади не викликала жодної тривоги. В офісі Радіо Свобода ще на початку правління Путіна з'явився жартівливий плакат, на якому сам Путін та його найближчі соратники були намальовані у віці 70-80 років (а тоді це все ще були відносно молоді люди), це була така пародія на політбюро часів Леоніда Брежнєва. Але зараз плакат вже зовсім не виглядає жартом, бо люди, яких намальовували художник, виглядають рівно так, як на цьому плакаті, й продовжують керувати Росією. Довге правління Путіна - майже хрестоматійна ілюстрація відомої тези про те, що безкінечне необмежене перебування при владі може закінчитися тільки

деградацією й самого володаря, й суспільства, яке погоджується з таким станом справ. Все починалося зі сподівань на «нові обличчя», боротьбу з олігархами й наведення порядку в країні, а новий молодий президент приголомшував публіку своїми «неполітичними» заявами й поведінкою «простого хлопця». А закінчується все «1984 роком», Орвеллом. Деградацією, репресіями та війною.

Віталій ПОРТНИКОВ,
сайт «Радіо Свобода», 16 березня 2024 року (Повна інформація: зі світлинами - за посиланням: <https://www.radiosvoboda.org/a/vybory-putin/32864140.html>)

«Росія повторила б Биківню. Навіть не сумніваюсь».

Тетяна ШЕПТИЦЬКА
про репресії 30-х
і те, що чекає Україну
в разі окупації

У 1937 році в підвалі колишнього Жовтневого палацу в Києві розстріляли директора Інституту мікробіології та епідеміології Гната Ручка. Вихідця з Великих Сорочинців звинуватили в тому самому, що вигадала сучасна Російська Федерація, починаючи повномасштабне вторгнення в Україну. Ручка називали «членом фашистської організації», яка готувала бактеріологічну зброю для війни з СРСР. Мікробіолог Гнат Ручко став одним із десятків тисяч безневинно розстріляних у Києві в період з 1937 по 1941 роки. Кинутих у братських могилах у Биківнянському лісі, на ділянці в 4,2 гектара, яку радянська киявська влада виділила НКВС для «спецпотреб». До першої чверті ХХ століття Биківня була хутором на лівому березі сучасного Києва. В 1930-х тамтешній ліс здавався підходящим місцем для приховування злочинів. Упродовж останніх тридцяти років там діє національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили».

За словами заступниці гендиректора заповідника Тетяни Шептицької, на сьогодні ідентифіковано приблизно 22 500 похованих у Биківні. «Деякі історики називають кількість жертв до 100 тисяч. Моя оціночна, суб'єктивна думка: для Биківнянських поховань це велика цифра, але 30, 40 і навіть 50 тисяч - абсолютно реальна», - каже вона.

В інтерв'ю УП Тетяна Шептицька розповідає про головні уроки Биківні та пояснює, як Росія змогла б повторити великий терор в Україні в разі знищення нашої державності.

«ВСІМ ХОЧЕТЬСЯ ПЕРЕМОЖНО-ПОЗИТИВНИХ КЕЙСІВ»

- Тетяно, якщо ми зараз вийдемо на вулицю та запитасмо десятків перехожих про «Биківнянські могили», скільки почуємо правильних відповідей, як гадаєте?
- На жаль, мій прогноз невтішний.

Думаю, в кращому разі скаже одна-дві людини з десяти. Я на це, принаймні, сподіваюсь.

- Чому так?

- По-перше, більшість не готова доторкатися до настільки травматичних тем. Усім хочеться переможно-позитивних кейсів. А інформація про Биківню не набула такого поширення, коли уявляєш масштаби та характер репресій. По-друге: пам'ять про Биківню не набула такого поширення, як, скажімо, пам'ять про Голодомор, тому що зусиль держави, вочевидь, було замало, щоб популяризувати цю тему.

- За іронією долі про Биківню вперше публічно дізналися з початком німецької окупації Києва в 1941 році. Що тоді писали газети?

- Насправді була одна й та сама доволі лаконічна замітка, яку продублювали різні видання: німецькі, австрійські, чеські, українська преса часів окупації. Сенс приблизно однаковий: знайдені поховані понівечені тіла в Биківнянському лісі. І що це злочин ГПУ в Києві (ДПУ, Державне політичне управління - УП) - тоді німці ще використали цю стару назву НКВС.

- Це викликало якийсь резонанс?

- Пішла невеличка хвиля, але невдовзі після цієї публікації трапився Бабін Яр. Педальовати тему Биківні німцям у своїй пропаганді вже було не вигідно, бо злочини вийшли ідентичними.

- «Першовідкривачами» Биківні називають українських «шістдесятників»: Леся Танюка, Аллу Горську, Василя Симоненка, Василя Стуса тощо. Яка їхня роль у публічному висвітленні теми?

- В СРСР така тема, на жаль, не могла набути масового, публічного розголосу. Після публікацій часів німецької окупації вийшло кілька заміток у діаспорі в 1952-1955 роках, які до радянської України не доходили. «Шістдесятники» зайшли до цієї теми трохи з іншого боку. Клуб творчої молоді «Сучасник» під керівництвом Танюка зацікавився в цілому репресованими посталями і,

зокрема, режисером Лесем Курбасом, на якого в клубі рівнялись. На одному з вечорів, присвячених Курбасу, підійшла жінка, сказала, що у нас є «свої Соловки» - Биківня. Танюк і ще декілька поїхали туди ніби, маючи доручення від «Сучасника» розслідувати місця поховань жертв сталінського терору. За словами Танюка, Алла Горська розплакалася, Василь Симоненко довго думав над побаченням та написав «На цвинтарі розстріляних ілюзій». І вони ніби мали підготувати меморандум, звернення до влади про необхідність дослідити могили в Биківні, встановити, хто там похований, вшанувати їх. Але текст цього меморандуму ми в архівах не знайшли. Роль «Шістдесятників» була символічна й важлива, тому що Танюк, принаймні на «документальному» рівні, повернувся до цієї теми в 1971 році, коли написав лист до різних партійних органів та Шелеста з тим самим запитом, що був у меморандумі.

- До нього дослухались?

- Зрозуміло, що на рішення влади вплинув не лише лист Танюка, а комплекс різних причин. Саме тоді, в 1971 році, створили першу державну комісію, яка мала провести розслідування. Вона відпрацювала швидко та видала штамповану заяву, що в Биківнянському лісі поховані «жертви фашистських загартників».

«ВРАЖАЮТЬ ДЕТАЛІ»

- Чи є щось, що під час дослідження Биківні вас досі дивує?
- Мабуть, ні. Але є те, що вражає. Спочатку вражали шалені цифри. Зараз більше вражають деталі, які показують, як діяла система. Минулого тижня під час роботи в архіві мені потрапила справа однієї жіночки - там лише 42 аркуші. Крім всяких бюрократично-канцелярських документів - ордеру на арешт та обшук, анкети арештованого, довідки про розстріл, про реабілітацію тощо, - є протокол допиту її чоловіка на 12 аркушів. Один і той самий протокол, який підшили тричі (!), щоб додати справи ваги.

- За що їх розстріляли?

- Жінка була звичайною домогосподаркою, без службового становища чи широкого кола спілкування з гіпотетичними «ворогами народу». В неї знайшли аж один золотий браслет та три золоті каблучки, дві з яких - весільні. До арешту в 1937-му вона спілкувалась із матір'ю, яка жила в Латвії, віддала їй на виховання сина, хотіла, я так розумію, теж туди переїхати з чоловіком. Їх звинуватили у шпигунстві. А така «велика» кількість золота ніби їм була потрібна для виїзду з «благословенної» Країни Рад.

- Чи можна намалювати усереднений портрет репресованої людини?

- На вході в наш заповідник з 1995 року стоїть пам'ятник, який, за версією скульптура, уособлює репресованого: трохи нахилена постать, напівінтелігент з «вузликом» в руках. Але якщо подивитися на биківнянський мартиролог, то складно вибудувати «типовий» образ. Жертвою репресій, а це і розстріли, і заслання в табори, могла стати будь-яка людина. Левова частка розстріляних - звичайні селяни та робітники фабрик, заводів, саме ті верстви населення, заради яких ніби й створювали СРСР. Безумовно, є прошарок, який ми називаємо «українська творча інтелігенція»: наукова, мистецька, музейна, театральна еліта. Але так само - звичайні вчителі, вантажники, чоботарі, булочники, офіціанти, студенти, пенсіонери, військові.

- Було щось, що їх об'єднувало?

- Зачистка суспільства була тотальною, ворогів шукали скрізь. Це були різні за віком, освітою, за місцями роботи, національним корінням люди. Наприклад, у Биківні лежить Майк Йогансен - один із найвідоміших письменників «розстріляного Відродження», за впливовістю друга, як на мене, людина після Миколи Хвильового для свого покоління. І російський футурист Венедикт Март. Або візьмемо батька Степана Бандери - Андрія, греко-католицького священника,

який на допитах казав, що не є прихильником радянської влади. Що є націоналістом за переконаннями. І паралельно, до прикладу, Івана Кулика - першого голову спілки радянських письменників України, який обрав бік більшовиків ще в 1917-му та пройшов з ними великий, в тому числі кар'єрний шлях. Але «зізнався» в роботі на британську розвідку та теж був розстріляний.

- У книзі «Сад Гетсиманський» Багряного дуже змістовно описана «винахідливість» слідчих НКВС на допитах. Наскільки це відповідає дійсності?

- Відповідає. Думаю, ми навіть до кінця не знаємо всієї «винахідливості» співробітників НКВС. Окрім спогадів у художній літературі Багряного, Ольги Мак або Миколи Приходька, який сидів у Лук'янівській в'язниці, є інші джерела. Те, що писали люди, коли просили про власну реабілітацію. І те, що збереглося в архівах НКВС пізнішого періоду, коли пішли їхні внутрішні розборки, чистки, перевірки, партійні догани. Колеги з Інституту історії України опублікували п'ять томів таких документів. Того, що вже було оприлюднено, з головою вистачає, як на мене, щоб подивитися на ту «винахідливість», як ви кажете. Коли все це вивчаєш, розумієш, що тортури, які сьогодні застосовують росіяни, з того часу не помінялись. Те ж ламання кінцівок, багатогодинні стояння на ногах, карцер з голодом, холодом чи без можливості поспати. Все це якось плавно перейшло в ХХІ століття. ...»

Євген РУДЕНКО, Дмитро ЛАРІН,
сайт «Українська правда», 18 березня 2024 року (У скороченому вигляді. Повністю - за посиланням: <https://www.pravda.com.ua/articles/2024/03/18/7446528/>)

Фото - за посиланням: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D0%B5%D0%BF%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0_%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0

22 березня Росія здійснила наймасштабнішу атаку на енергетику України за весь час війни. Є влучання і пошкодження об'єктів генерації по всій країні. Під удар потрапила легендарна ДніпроГЕС у Запоріжжі. Харків залишився повністю без світла, а на Сумщині, Полтавщині, Кіровоградщині, Дніпропетровщині, Запоріжжі, Одещині та Донеччині запровадили аварійні відключення світла. Наразі відомо про двох загиблих у Хмельницькому та трьох у Запоріжжі. Понад десять людей поранені, є зниклі безвісти. «Прильоти» по об'єктах інфраструктури та енергетики підтвердили у Харкові, Дніпрі, Запоріжжі, Кривому Розі, Вінницькій, Хмельницькій, Івано-Франківській та Львівській областях.

«Мета - не просто пошкодити, а спробувати знову, як і минулого року, спричинити масштабний збій в роботі енергосистеми країни. На жаль, є влучання й пошкодження об'єктів генерації, системи передачі й розподілу електроенергії в різних областях», - каже міністр енергетики Герман Галущенко. Пошкодження енергосистеми дуже серйозні, Україні надають аварійну допомогу мережі три країни. У семи регіонах великі проблеми зі світлом і запроваджені графіки відключень. Через обстріл була знеструмлена одна з ліній електропередачі, що живить Запорізьку АЕС. Проте станом на 11 годину ранку її вдалося відновити. Також через знеструмлення під землею в Донецькій та Дніпропетровській областях перебувають тисячі шахтарів.

Найбільша атака Росії на енергетику України. Удар по ДніпроГЕС, блекаут у Харкові й руйнування по всій країні

МАЙЖЕ СОТНЯ РАКЕТ

Президент Володимир Зеленський у зверненні повідомив, що Росія атакувала Україну понад 60 «шахедами» і майже 90 ракетами різних типів. Повітряні сили заявили, що вночі Росія завдала комбінованого ракетно-авіаційного удару по об'єктах критичної інфраструктури України і застосувала 151 засіб нападу. Серед них 63 «шахеда», 12 балістичних ракет «Іскандер-М», 40 крилатих ракет Х-101/Х-555, 5 крилатих ракет Х-22, 7 аеробалістичних ракет Х-47М2 «Кинджал», 2 керовані авіаційні ракети Х-59, 22 зенітні керовані ракети С-300/С-400. В результаті протиповітряного бою знищені 92 повітряні цілі, кажуть в ПС: 55 «шахедів», 35 крилатих ракет Х-101/Х-555 та 2 керовані авіаційні ракети Х-59.

ЕНЕРГОСИСТЕМА ЗБЕРЕГЛА ЦІЛІСНІСТЬ, АЛЕ...

Раніше в «Енергоатомі» повідомляли, що ЗАЕС перебувала «на межі блекауту» через масований удар по Запоріжжю. У компанії наголосили, що така ситуація – «вкрай небезпечна і загрожувє настанням аварійної ситуації». «Ранкова атака росіян по енергетичній системі України була найбільшою за весь час, вона характеризується тим, що були застосовані комбіновані засоби ураження. Атаку здійснили по різних регіонах України, по теплових та гідроелектростанціях, а також по магістральних підстанціях, якими управляє «Укренерго», - заявив в ефірі телемарафону голова НЕК «Укренерго» Володимир Кудрицький. За його словами, проблеми з електрикою є у всіх лівобережних регіонах. Пошкоджені десять об'єктів енергосистеми: теплові та гідроелектростанції, магістральні мережі НЕК «Укренерго», мережі облenerго. Найважча ситуація в Харківській,

Одеській, Кіровоградській та Дніпропетровській областях. «Енергосистема зберегла цілісність. Диспетчерський центр «Укренерго» працює над стабілізацією її роботи. Ремонтні бригади розпочали аварійно-відновлювальні роботи одразу після закінчення повітряної тривоги», - заявив Кудрицький. Для підтримки безпечної роботи енергосистеми залучена аварійна допомога з енергосистем Румунії, Словаччини і Польщі.

ЗАПОРІЖЖЯ І ДНІПРОГЕС

Щонайменше 12 ракетних ударів зазнало Запоріжжя, повідомив очільник обласної військової адміністрації Іван Федоров. «Уражені об'єкти інфраструктури, постраждали цивільні будинки», - написав він у телеграмі, додавши пізніше, що, попередньо, сім будинків зруйновані, 35 – пошкоджені. У нацполіції уточнили, що пошкоджені зазнали дві виробничі будівлі та 37 житлових будинків, два з яких багатопверхові. Пізніше в Запорізькій ОВА повідомили, що внаслідок удару росіян по місту загинули троє людей. 8-річна

дівчинка та 35-річний чоловік – донька та батько. Загинули від удару російської ракети по приватному сектору Запоріжжя. 62-річний чоловік, водій тролейбуса, загинув на греблі ГЕС. Пасажирів у транспорті не було. За оновленою інформацією поранені 20 людей. Іван Федоров також заявив у телеефірі, що одним з об'єктів критичної інфраструктури, по якому з четвертої ранку Росія завдала ударів, була Дніпровська ГЕС. Це - найбільша

розповідь про два прямих влучання у ДніпроГЕС – в ГЕС-1 та ГЕС-2. «Наразі невідомо, чи вдасться відновити останню, адже вона зазнала серйозних пошкоджень», - заявив Сирота в ефірі Радіо Свобода.

За його словами, є влучання в одну опору, а також розбиті підкранові балки. «Доведеться відновлювати повністю машинний зал і електричне обладнання. Наслідки ми прорахуємо протягом дня і будемо розуміти, що відбулося. І чи зможе вона (ГЕС-2) працювати. І чи зможе, то чи в обмеженому режимі, чи взагалі не зможе певний період ГЕС-2 працювати», - зазначив Сирота. При цьому прокуратура

заявила, що в ДніпроГЕС влучили вісім ракет. «В Дніпровську ГЕС поцілили 8 ракет, ураження дуже значні, хоча небезпеки для цілісності немає», - заявив в ефірі телемарафону Юрій Белоусов.

Голова ОВА Іван Федоров також повідомив, що у Запорізькій області внаслідок нічної атаки є троє загиблих і, попередньо, вісім поранених. Пізніше він додав, що у Запоріжжі щонайменше дві людини зникли безвісти, а на одній з вулиць чотири будинки вщент зруйновано і понад 40 пошкоджені. У МВС уточнили, що на цей час відомо про 10 поранених, безвісти зниклими вважаються троє людей. Згодом прокуратура вказала, що саме внаслідок удару по ДніпроГЕС загинула одна людина, а ще троє зникли. За словами Федорова, рятувальники ДСНС продовжують пошукову операцію і допомагають людям.

БЛЕКАУТ У ХАРКОВІ

Критична ситуація склалась у Харкові. Після серії вибухів зникло світло, фіксують також проблеми з водою, не працює метро та електротранспорт. За словами керівника області Олега Синегубова, протягом 4:52 – 5:30 у Харківській області здійснений масований ракетний обстріл об'єктів енергетичної інфраструктури. Понад 15 ракет С-300/Х-22 вдарили по Харкову, місто тимчасово без світла. Синегубов каже, що усі профільні служби працюють і проводиться ремонт. Також відкриті усі пункти незламності, за потреби можна звертатися до них. Згодом він уточнив, що без електроенергії близько 700 тисяч споживачів.

«Укрзалізниця» повідомила, що у знеструмленому Харкові, де досі не поновилася робота метро, вокзал перейшов на генератори. Там закликали сте-

ІНШІ МІСТА

жити за затримками потягів на своєму сайті. Унаслідок обстрілів постраждав працівник одного з об'єктів енергоінфраструктури, повідомили в ДСНС. Його стан задовільний – медики вже надали йому допомогу.

Під час нічної масованої атаки росіян постраждали багато українських міст. Про проблеми з електрикою повідомляють жителі Хмельниччини і Дніпра. У Хмельницькому стало відомо про двох загиблих людей та щонайменше вісьмох поранених, повідомив голова МВС Ігор Клименко. Дані про двох загиблих підтвердив керівник Хмельницької області Сергій

Тюрін. За його даними поранених внаслідок атаки наразі - п'ять. 21-річну дівчину дістали з-під завалів. Він також додав, що є влучання снаряда в житловий будинок. «Пошкоджений об'єкт інфраструктури, в області є відключені населені пункти», - заявив Тюрін в ефірі телемарафону. Також є влучання в об'єкт критичної інфраструктури на Вінниччині та енергетичний об'єкт на Львівщині.

Голова ОВА Максим Козицький розповів, що ворожий безпілотник влучив у енергетичний об'єкт на Стрийщині. Уламки ще одного збитого силами ППО «шахеда» спричинили у Золочівському районі пожежу у лісовому масиві. Зараз її гасять вогнеборці. «Станом на цю годину інформації про постраждалих не надходило» – повідомив Козицький після відбою тривоги. Влучили росіяни у важливі об'єкти Кривого Рогу. У місті ввели графіки відключення світла. «Лікарні та інші об'єкти інфраструктури по можливості переходять на генератори», - написав голова ради оборони міста Олександр Вілкул.

Масована нічна атака пошкодила енергооб'єкти Одещини. Через це в Одесі частково відбуваються стабілізаційні відключення. Загалом про стабілізаційні відключення кажуть енергетики на Сумщині, Полтавщині, Кіровоградщині, Дніпропетровщині, Запоріжжі, Одещині та Донеччині.

Сайт «BBC NEWS Україна», 24 березня 2024 року (Скоро речено. Повністю, зі всіма світлинами, за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cerw87jng9o>)

На світлинах: наслідки удару по житловому масиву в Запоріжжі; пожежа у Харкові на об'єкті енергетики.

ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогодення на тлі війни

- це назва нової нашої тематичної сторінки. ПРЕМ'ЄРА.

Війна все руйнує. Через це коло проблем навколо тебе все більшає і більшає. І однієї миті може здатися, що всі спроби їх вирішити – марне витрачання часу. Але її, ту мить слабкодухості, треба відігнати від себе. Насамперед – з тією метою, аби вибудувати план подолання тих проблемних перешкод. Бо лише з думки, зі слова й починається все справді творче і діяльне. Адже це так: перед тим, як діяти, треба осмислити, що ж відбувається і чи ті проблеми, які тебе оточують і, здавалося, вже поглинають, виникли саме внаслідок цієї війни. А чи не значно раніше? Тож нова наша тематична сторінка «ОСМИСЛЕННЯ проблем сьогодення на тлі війни»

якраз і призначена для цього: осмислити, аби діяти і здолати перешкоди. Вирішили її перший вихід вибудувати із матеріалів одного автора: потужного українського письменника, мислителя-філософа і публіциста Ярослава ТРИНЧУКА із центру Січеславщини, з Дніпра. Матеріали ці він розмістив у себе в профілі на Фейсбуці за посиланням: <https://www.facebook.com/trincuk>

З НЕ ДУЖЕ ДАЛЕКОГО МИНУЛОГО

Один знайомий марксист, послідовник теорії еволюції, в останні роки ходить дуже засмучений – він дізнався, що не знайдено жодного екземпляра перехідної ланки між видами. Ні серед живих, ні серед викопних. Це так зіпсувало йому настрої, що він втратив не тільки спокій, а й смак життя.

Недавно радісно заявив: «Я знайшов перехідну ланку від мавпи до людини! Це наш чиновник. Він уже не мавпа, але ще не людина! Хапальні рефлексии мавпи у нього збереглися, але ходить уже рівно».

Спочатку я не хотів його засмучувати, але, будучи людиною жорстокою, таки його опечалив. «Це методологічна помилка, – кажу. – Щодо чиновників, то там відбувається зворотний процес. Цебто, революція. Він міг бути нормальною людиною до того часу, як посів владу. Опісля він еволюціонує у зворотному напрямку. Десь за рік-два роботи він уже мавпує – робить, що скаже хазяїн, – але ще не мавпа. До речі, це стосується й деяких депутатів, і суддів.»

Марксист трохі помовчав, а потім цілком серйозно: «Значить, треба почекати ще». Що він мав на увазі, не знаю – телефон роз'єднався. Але те, що у наших чиновників і депутатів хапальні рефлексии не тільки збереглися, а й розвинулися, видно неозброєним оком. А мавпування їхне має якийсь шизофренічний вияв. Та жодна мавпа не порушить свій статус на угоду іншій мавпі...

Цивілізація опирається на такі універсальні архетипи як честь, гідність, сумління. Наша влада не тільки зневажила їх, вона з патологічною впертістю намагається забрати їх у народу.

27 березня 2017 року

ФРАЗА ЯК УНІВЕРСУМ

Є думки незвичайно прості, але такої вражаючої сили, що їх трудно досягнути розумом. Проте, вони залишаються поза увагою як дослідників, так і широкого кола людей. Шевченкове «Возвеличу Малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх Поставлю слово.» цитоване безліч разів. Тут і віра й надія, й протест і сподівання, що раб, нарешті, стане українцем. (Шевченко жодного разу не написав слово «українець», на відміну, скажімо, від Пантелеймона Куліша). Цей вираз не завжди розуміють навіть ті, хто його цитує. А загал взагалі збагнути не годен. Якби загал осягнув розумом сказане Шевченком, безліч питань відпало б назавжди. В Україні досить українцеві усвідомити себе людиною розумною – і зникають усі проблеми: віри, мови, права, державотворення, питання прав і свободи людини. Приниження, нахабство, свинство цезли би навіки...

Стефанік новелу «Сини» – котра, як геніальний твір нашої літератури, досі не інтегрована в національний культурний простір (москвини не дозволили), – закінчує словами, на перший погляд богохульними. Убитий горем старий Максим звертається до образу Богоматері: «Ти дала сина одного, а я двох.» Ця фраза – а вона, як і сама новела, зосталась поза увагою дослідників – вагоміша від багатьох концепцій. Досить нам відчувати її глибину, художню, історичну, моральне наповнення, і ми не тільки зрозуміли б, що таке естетика слова, ми зрозуміли б, хто ми; вагу офіри предків, яку ми зневажаємо внаслідок малості своєї; і, може, зрозуміли б, яку ціну заплачено (і платимо зараз) за зраду власним ідеалам... А зрозумівши все, дізналися б, для чого ми на цій землі... Проте, всього цього не буде. У всякому разі найближчим часом. Між дійсністю й утопією – прірва. Пекло. Окрім того, реальність вміє використовувати жертвожор не за призначенням, а у спотворений наш час майстерно переадресовує офіру...

У цій війні мерзота ховається, а гинуть найкращі...

Ісуса Христа убивають, а Він говорить: «Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять.» (Лука. 23, 33.) Скільки висловлювань найславніших з-поміж наймудріших, але жодного, яке могло б наблизитись до цих слів. Це не лише прощення. Це – програма майбутнього цивілізації, код розвитку homo sapiens, найглибший вияв жертвості, без якої неможливо усвідомити собі прогрес людини розумної! Старозавітний Бог карає! – Христос просить Отця «відпусти їм»... Існує думка, що коли б Ісуса не розпіяли, то Він зумів би збагатити нас ідеями ще більше. Умоглядно можна «прокручувати» історію людства у незчисленних варіантах, і змоделювати її у найпривабливішому змісті. Та ми маємо варіант, де присутнє «Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять.»

У двадцятому столітті московське зло внесло корективи навіть у слова Ісуса Христа. Московія прекрасно розуміла, що робить, починаючи війну, яку пізніше назвуть Першою світовою. Уявіть собі причину – велика імперія стала на захист якогось там терориста... Друга світова – продовження Першої, яка зупинилась, коли вичерпались ресурси. У ХХ столітті з вини Московії убито понад сто мільйонів людей.

Москвини прекрасно знали, що роблять, коли лізли на чужі землі. А також, коли організовували кровопролиття в Африці чи Азії... Сказане Ісусом не торкнулося розуму цієї популяції.

Найгірше – на злодіяння їх благословляють ті, хто мав би розуміти слова Ісуса Христа і що таке «Не убий!» Тому прощення їм не буде. А будуть вони прокляті до останнього коліна...

Внаслідок недалекоглядності деяких європейських політиків, а також того, що московські хабарі затуманили багатьом їм розум, всесвітнє зло полізло на Україну вбивати українців. Захід справедливо обурився. Та замість того, щоб разом з українцями раз і назавжди нейтралізувати те інфернальне зло, дехто базикає про переговори...

P. S. У ХХІ столітті фрази політиків завжди служать для приховування справжніх намірів. Іноді вони просто граються ними, іноді демонструють насмішки над опонентами. Так Китай запропонував якусь там формулу миру (лягнув фразу). Насправді йому абсолютну байдуже, що там відбувається в Україні. Китай дає зрозуміти Європі, що проти неї він хоче утримати на ланцюжку свого московського пса. Оце і вся його дипломатія. А Європа серйозно обговорює формулу (обсмоктує фразу)...

13 березня 2023 року

ВСТУП ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ ДРАМИ

Філософія буття породила цивілізацію споживання, а та, у свою чергу, вирішила багато соціальних проблем. Але, на жаль, не дала відповіді на питання, яке ставили ще філософи античності, «Людино, хто ти?» Цивілізація споживання виставила людину поза дужки, а це завело її в тупик.

У тандемі людина – гроші людина на другому кулі. А проблеми людини надто часто вирішуються її вбивством. І це сприймається як норма. А розум людини, замість того, щоб працювати над ушляхетненням Землі, спрямований над удосконаленням засобів убивства. Та ще – над примноженням багатства за рахунок експлуатації ресурсів. Себто, ресурси служать не для розвитку людини, а для збагачення певних кримінальних груп.

Щоб запобігти протестам, культивуються програми, які в натовпі розвивають стадні інстинкти. Кримінальний розум, що стадній істоті найважче відірватися від стада... Російський кримінальний довів це до абсолюту. На очах

цивілізації. І за її гроші.

Цивілізація, щоб зняти з себе відповідальність, називає то політикою.

А сучасна політика – це інструмент, який намагається все пояснити. Не вирішує проблеми світу, а висвітлює їх... Для прикладу – замість того, щоб локалізувати маніяка-вбивцю, якого вона зростила і який тепер тероризує людство, політика обговорює його вчинки. В надії, що маніяк видохнеться, дає якісь там крихти Україні... При тому знає, що маніяк не зупиниться...

А він замахається на весь світ... Є надія, що в політиці достатньо розумних, і вони допоможуть Україні знищити маніяка-вбивцю.

Немає на світі створіння, яке б гралося зі смертю так вперто і безрозсудно, як то робить людина. Здається, людство зовсім втратило інстинкт самозбереження.

Причина – страх перед життям. Страх і невігластво. Цей страх провокує ненависть, а ненависть не може довго бути у законсервованому стані. Вона так чи інакше проявляється. На ближнього, довкілля (що ми робимо з при-

родою...), часто навіть на самого себе...

Щодо ворога. Не ненависть має проявлятися до ворога – ця емоція руйнує людину з середини, – а гнів. Священний гнів і холодний розум. Не забуваймо, думка – фактор матеріальний. Направлений на ворога гнів своєї цілі досягає.

Ми перекожемо. І ворог буде покараний.

Однак, і після того проблеми цивілізації не зникнуть. Політики, філософи, митці повинні зрозуміти, що для того, аби вижити, людство мусить міняти філософію. На зміну філософії буття повинна прийти філософія людини, а цивілізація споживання має поступитися цивілізації розуму. Найперше – у цій філософії людина визнає первинним волю Творця.

Друге – людство приймає Договір (Меморандум). Там має бути оцінка минулого й сучасного. А його складовою мають стати такі принципи.

Якщо десь є голодна людина, значить, її обід хтось украв.

Якщо людина самотня, значить,

хтось украв у неї можливість бути в парі.

Якщо людина не отримала доброї освіти, значить, у неї хтось украв можливість її отримати.

Якщо людина не обігріта, значить, хтось украв тепло, яке їй належало.

Якщо здібності здорової людини не затребувані, значить, хтось вигнав її з її життєвого простору.

Якщо людина не може розвиватися, творити, навчатися, значить, влада, соціум відняли в неї право, яким наділив людину Творець. Така влада злочинна і має бути покарана.

Якщо людина невольна, значить, її свободу хтось украв.

Якщо людина не чує правди, значить правду хтось украв у неї. Щоб людство вижило, усі, хто свідомо краде, мають бути ізольовані у спеціальні лепрозорії. Або знищені.

Людина зобов'язана рости й розвиватися здоровою. Якщо вона втрачає здоров'я, то вона повинна мати доступ до медичної допомоги.

Примітка. Не всі, хто краде, розуміють, що вони злодії.

Друга примітка. Треба пам'ятати, що у певних випадках людина сама краде в себе здоров'я і дарує тим, хто продукує тютюн, алкоголь, наркотики.

Третя примітка. У суспільстві, де такі принципи не приживаються, люди втікають в ілюзію. (Наркотики, горілка).

Такий Меморандум суспільство повинно обговорювати, вивчати і на його засадах формувати не тільки своє нинішнє життя, а й майбутнє у своїх нащадках. (А поки що московський варвар на кордоні з цивілізацією, яка шукає виходу з кризи, озброєний технікою, що створена тією цивілізацією, та за її гроші, напав на сусіда і вбиває невинних. Просто так. Розваги ради... Мета варвара? Знищити ту цивілізацію... Логіка варвара? Немає жодної логіки...)

Сьогодні історія пише українською кров'ю. А нова історична парадигма почнеться тоді, коли відкриється міжнародний суд над воєнними злочинцями. Хай буде так!

22 березня 2024 року

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 2162 — 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг,
вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ,
Сергій ЗІНЧЕНКО, Олександр ЧИЖИКОВ,
Володимир НАЛУЖНИЙ (голова організації)
Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО.
Газета виходить двічі на місяць.
Комп'ютерна верстка Т. ЛОПАТЮК.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів. Редакція не рецензує і не повертає рукописи. За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета, починаючи з числа 13 (81), у друкованому вигляді не виходить.